

KNIŽNÍ TIP

Vladimír Votýpka vydal v nakladatelství Paseka tři díly o osudech české šlechty, a sice *Příběhy české šlechty*, *Návraty české šlechty* a *Paradoxy české šlechty*. A letos k nim přibyly *Křížovatky české aristokracie*. Autor snad v názvu vyměnil šlechtu za aristokracii, aby zdůraznil, že je to kniha trochu jiná než ty ostatní. Věnuje se tu sedmi šlechtickým rodům, jejichž příběh je méně či více známý, Kolowratům, kteří mají v majetku mj. Kolowratský palác v Praze, rodu Sternbergů, jejichž základním sídlem byl zámek v Častolovicích, rodu Dohalských, jimž se věnoval už dříve, ale tady je příběh vnučky Pavlínky, rodu Waldsteinových, Nostitzových, Podstatzkých. Trochu z toho vybočuje hned úvodní kapitola o amnestantovi Cuhrovi. Na Vladimíru Votýpkovi je sympatické především to, že se začal ještě za komunismu zabývat „třídně nepřátelskou“ šlechtou, která byla komunistickými papaláši určena k likvidaci. Nechtěl ovšem psát historii, ale příběhy, osudy lidí. A to se mu bezvadně povedlo: spojil totiž svůj vlastní kontakt s těmi potomky rodů, kteří tu zůstali, aby zjistil, jaké to v konkrétních případech bylo. Ukázalo se, že šlechta opravdu patřila k elitě národa, ctěla věrnost a stálost, jak to vyhlásili Kolowrati, a i když je národ v zastoupení komunistických vládců pronásledoval, neslevili ze svých mravních zásad. Škoda, že takových lidí máme tak málo i v jiných společenských vrstvách. Sama jsem některé šlechtice, kteří se vrátili po roce 1989, aby se ujali restituovaného majetku, poznala a dělala s nimi rozhovor, ať to byl rychnovský Kolowrat, který se staral hlavně o lesy a rybníky (v rakouské emigraci choval ryby), nebo Diana Sternbergová, která při mé první návštěvě častolovického zámku předělávala sadu záchodů v chlapeckém internátu, usazeném v pravém křídle, a nejenže se zdržela všech pomluv na minulý režim, ale ještě pochválila, jak se památkáři zachovali, že dbali na to, aby se sbírky, mobiliář a obrazy ze zámku neodvážely. Vladimír Votýpka uveřejňuje ve své poslední knize i svoje rozhovory s aristokraty, což jí dodává na autentičnosti a zábavnosti. O morálním apelu celé knihy ani nemluvě.